

Metatietosanasto

Talonmiehen tuokio 7.2.2019

Kiti Vilkki-Eriksson

Kansalliskirjasto

Metatietosanasto

- Ensimmäinen versio 2013
- Fintoon vuoden 2016 alusta <http://finto.fi/mts/fi/>
- Työvälineenä TopBraid – skos-standardi
- Jäsennelty RDA:n ja FRBR:n mallien rakenteelle
- urn-tunnisteet

Metatietosanasto (2)

- Sanaston toimittajana ja kehittämissryhmänä Metatietosanasto-työryhmä, jonka jäsenet ovat Kansalliskirjastosta, Åbo Akademiasta ja Kirjastopalvelusta
- Kansalliskirjasto vastaa suomenkielisten termien ja fraasien tuottamisesta sekä sanaston kehittämisestä
- Åbo Akademin kirjasto vastaa Metadatatietojen ruotsinkielisistä termeistä ja fraaseista

Metatietosanasto (3)

- Sisällöntuottajina myös kansalliset kuvailuryhmät: Kumea, Sisällönkuvailun asiantuntijaryhmä, Muusa
- Myös yksittäiset metadatan tuottajat ehdottavat tarvitsemiaan termejä ja fraaseja

- Palaute

tai

met-sanasto@helsinki.fi

finto Sanastot Tietoa Palaute Ohje | på svenska in English

Metatietosanasto Sisällön kieli suomi x Hae

Aakkosellinen Hierarkia Ryhvät

Ekspressio
Kappale
Manifestaatio
Suhteet
Teos

Tietoja sanastosta

NIMI	Metatietosanasto
------	------------------

Metatietosanaston sisältö

- Yhteismitallisuus eri asiasanastoihin, mm. YSO, Koko
- Myös **Onixin** termien yhteensopivuus
- Suomenkielisiä termejä ja fraaseja **2720**
- Ruotsinkielisiä termejä ja fraaseja **2665**
- Englanninkielisiä termejä ja fraaseja **1433** (YSOsta ja RDA-rekisteristä)
- Myös **kansallisia termejä** ja fraaseja **43** (esim. dramaturgi, itsenäinen jatko-osa teokselle, kuntoiluväline, lastenversion perustana (teos))

Metatietosanaston sisältö (2)

- Termien määritelmiä
esim. Avoselkäinen sidos [Sidottu kirja, jonka selkä on päällystämättä ja \(lanka\)sidos on näkyvissä.](#)
- Esimerkkejä käytöstä
esim. Yhteisön tyyppi > galleria Käyttöesimerkki [Halvat hovit \(galleria\)](#)
- HUOM! Sisältää sekä ISBD- että RDA-termejä
esim. sisältö-, media- ja tallennetyypit, MARC 21 –kentät 336-338
- HUOM! Monista muista sanastoista poiketen ”tuplatermejä” eri käyttötarkoitusta varten
esim. [arkki](#), [dia](#), [kortti](#) ... sekä laajuuden yksikköjä että tallennetyyppejä, eri urn

Miksi Metatietosanasto?

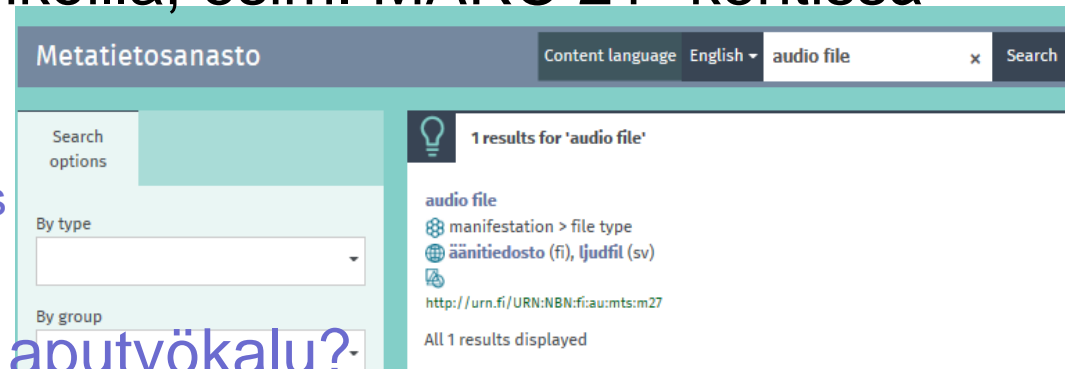
- Metatiedon tuottajan ja hyödyntäjän työkalu
- Termien ja fraasien yhtenäistäminen tuottaa **tiedonhaussa** luotettavamman tuloksen, kun asioista käytetään samoja ilmaisuja
- Soveltuu myös **asiakas- ja käyttöliittymissä** näkyvien otsikoiden valintaan
- Metatiedon **automaattisen käsittelyn** mahdollistaja: koneluettavuus, kieliriippumattomuus, linkitykset

Miksi Metatietosanasto? (2)

- RDA Toolkit – MTS:
 - Metatietosanastossa paljon muitakin termejä ja fraaseja kuin RDA Toolkitissä
 - uusimmat käännökset ja kansalliset termit, joita ei ole vielä RDA Toolkitin suomennoksissa
 - Fintossa sujuvampi käyttö, jos RDA Toolkit ei ole helposti käytettävissä
- Termien ja fraasien ruotsinkieliset (ja englanninkieliset) vastineet

Miksi Metatietosanasto? (3)

- Alephin ja muiden järjestelmien mahdollisuudet valmiisiin sisältöihin vaihtoehtovalikoilla, esim. MARC 21 -kentissä
- Monikielisyys →
metatietojen
kansainvälinen yhteismitallisuus
- Automaattisen kuvailun aputyökalu?
- Yhteismitallisuus koko KAM-sektorille ja muulle julkissektorille

Metatietosanaston kehittäminen (2)

- **Termejä** lisää (mm. käyttöoikeuksien metatieto)
- **Suhteita** lisää (ekspressioiden, manifestaatioiden, kappaleiden, henkilöiden ja yhteisöjen välisten suhteiden määrittäjä)
- **Referenssitermejä** lisää
- **Käyttöesimerkkejä** lisää (esim. MARC 21 –esimerkit)
- Tarpeelliset RDA 3R muutokset - noin 400 uutta termiä
- Koko KAM-sektorin tarpeet Metatietosanastolle

Metatietosanasto

Sisällön kieli suomi x Hae

Aakkosellinen Hierarkia Ryhmät

- ↳ Ekspressioiden väliset suhteet
- ↳ Ekspression ja toimijoiden väliset suhteet
- ↳ Kappaleen ja toimijoiden väliset suhteet
- ↳ Kappaleiden väliset suhteet
- ↳ Manifestaatioiden väliset suhteet
- ↳ Manifestaation ja toimijoiden väliset suhteet
- ↳ Teoksen ja toimijoiden väliset suhteet
- ↳ Teosten väliset suhteet
- ↳ Edeltäjä-seuraaja-suhteet (teos)
- ↳ Johdannaissuhteet (teos)
 - abstrakti (teos)
 - abstraktien perustana (teos)
 - abstraktin perustana (teos)
 - abstraktit (teos)
 - dramatisoinnin perustana (teos)
 - dramatisointi (teos)
 - elokuvakäsikirjoituksen perustana (teos)
 - elokuvakäsikirjoitus (teos)
 - elokuvaversio (teos)
 - elokuvaversioiden perustana (teos)
 - indeksoinnin perustana (teos)
 - indeksointi (teos)
 - innoittaja
 - innoituksen perustana (teos)
 - johdettu teos
 - jäljitelmä (teos)
 - jäljitelmän perustana (teos)
 - koreografian perustana (teos)
 - käsikirjoituksen perustana (teos)
 - laajennelma (teos)
 - laajennelman perustana (teos)
 - lastenversio (teos)
 - lastenversion perustana (teos)
 - libreton perustana (teos)
 - lyhennelmä (teos)
 - lyhennelmän perustana (teos)
 - **mukaelma (teos)**
 - mukaelman perustana (teos)
 - mukautettu lyhennelmä (teos)
 - mukautetun lyhennelmän perustana (teos)
 - musiikkiteoksen teksti (teos)
 - musikaaliversio (teos)
 - musikaaliversion perustana (teos)

johdettu teos > mukaelma (teos)

KÄYTTÄVÄ TERMI

mukaelma (teos)

YLÄKÄSITE

johdettu teos

ALAKÄSITTEET

- dramatisointi (teos)
- elokuvaversio (teos)
- lastenversio (teos)
- musikaaliversio (teos)
- oopperasovitus (teos)
- oratoriosovitus (teos)
- radiokäsikirjoitus (teos)
- radiosovitus (teos)
- romaanimukaelma (teos)
- runomukaelma (teos)
- sarjakuvaversio (teos)
- televisiosovitus (teos)
- teokseen perustuva käsikirjoitus
- teokseen perustuva libretto
- videopelisoitus (teos)
- videosovitus (teos)

KÄYTTÖHUOMAUTUS

Viittauksen kohde on teos, joka on muokattu kuvailun kohteena olevasta teoksesta jotain muuta kuin alkuperäistä tarkoitusta, käyttöä tai viestintävälinettä varten. Koskee myös muodon muutoksia tai samassa muodossa kokonaan uudelleenmuokattuja teoksia. Vastavuoroinen suhde: mukaelman perustana (teos)

HUOMAUTUS

RDA-termi

KUULUU RYHMÄÄN

Suhteet > Teosten väliset suhteet > Johdannaissuhteet (teos)

MUUNKIELISET TERMIT

adapted as (work)	englanti
omarbetning (verk)	ruotsi

URI

<http://urn.fi/URN:NBN:fi:au:mts:m743>

Lataa tämä käsite:

RDF/XML TURTLE JSON-LD

KATSO MYÖS

[mukaelma \(teos\)](#) rdaregistry.info

Classes

- erittäin suuri teksti [<htt
- erittäin suuri teksti [mts:
- Erottava nimeke
- eräkertomukset
- erälehdet
- Eshkol-Wachman-liikenc
- esine
- esipuheen kirjoittaja
- esitelmä
- esitetty musiikki
- esittäjä [mts:m1060]
- esittämisestä vastaava
- Esitysformaatti
- Esityskieli:
- Esitysoikeus kirjastossa.
- Esitysoikeus koulussa.
- Esitysoikeus nidekohtain
- esheet
- Esseevätöskirja
- Estampiet
- etsaaja [mts:m1746]
- etsaus
- Etukannen sisäpuolelle k

Resource Form

Name: <http://rdaregistry.info/termList/fontSize/1001>

Annotations

alternative label

- Extra-Großdruck {@de}
- Super-Großdruck {@de}
- caràcters extra grans {@ca}
- caràcters supergrans {@ca}
- ekstra stor skrift {@da}
- extra gros caractères {@fr}
- extra large print {@en}
- impresión extra grande {@es}
- impresión super grande {@es}
- in chũ siêu lớn {@vi}
- super large print {@en}
- 超大字印刷 {@zh}

definition

- A font size that is very large, designed to aid readers who experience difficulty reading large print. {@en}
- Een fontgrootte die zeer groot is, ontworpen om lezers te helpen die moeite hebben om grote letters te lezen. {@nl}
- Eine Schriftgröße, die sehr groß ist und dazu konzipiert ist, Leser zu unterstützen, die Schwierigkeiten beim Lesen von Großdruck haben. {@de}
- En ekstra stor skriftstørrelse utformet for lesere som har

Form Browser Diagram Graph Form Layout Source Code

Properties

- alternative label (o
- component prefer
- has member [skos
- has member list
- has top concept
- hidden label (obje
- is in scheme
- is in semantic relat
- label relation
- preferred label (ob
- split non preferred
- sub group
- subordinate array
- super group
- super ordinate
- notation
- status
- Accrual Method
- Accrual Periodicity
- Accrual Policy
- akateeminen oppi:
- alasarjan ISSN-tun
- alasarjan muu nim
- alasarjan numeroit
- alasarjan päänimel

Navigator

- .project
- metatietosanasto.sdb [http
- metatietosanasto.sdb.tbc
- rdm.topbraidlive.org
- sample.evn.topbraidlive.org
- sample.rdm.topbraidlive.org
- sample.tbi.topbraidlive.org
- server.topbraidlive.org
- tbi.topbraidlive.org

I... In... Do... Rel... Err... SP... Te... Re... Se...

Search string (regex): Case sensitive

[Resource]	Property	Value

registered at prefix.cc

Downloads

- [HTML \(Open Metadata Registry\)](#)
- [Turtle \(text/turtle\)](#)
- [Notation 3 \(text/rdf+n3\)](#)
- [N-Triples \(text/rdf+nt\)](#)
- [RDF/XML \(application/rdf+xml\)](#)
- [RDFa](#)
- [Microdata \(text/microdata+html\)](#)
- [JSON-LD \(application/json | application/json+ld\) \(see the \[Readme\]\(#\)\)](#)
- [RDF/JSON \(application/rdf+json\)](#)

Languages

[Arabic](#) [Catalan](#) [Chinese](#) [Danish](#) [Dutch](#) [English](#) **[Finnish](#)** [French](#) [German](#) [Greek](#)
[Hebrew](#) [Hungarian](#) [Italian](#) [Norwegian](#) [Polish](#) [Portuguese](#) [Slovak](#) [Spanish](#) [Swedish](#)
[Ukrainian](#) [Vietnamese](#)

Values Index

Show entries

Search:

#	CURIE	Label	Definition
#	rdabf:1001	"2:o" @fi	"Kirjan formaatti muodostuu yhdestä tai useammasta lehdestä, jotka ovat kooltaan 1/2 painoarkista" @fi
#	rdabf:1002	"4:o" @fi	"Kirjan formaatti muodostuu yhdestä tai useammasta lehdestä,

Kiitos!

kiti.vilkki-eriksson@helsinki.fi

met-sanasto@helsinki.fi